

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiæ Doctoris Canonici Ecclesiæ
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. VIII. An ad excessum potus, quod causantur inertes quida[m], vi
natur[a]e impellamur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

riis ebriosis inueniri, testis est experientia. Ergo quis talé se velit? quis tam ab humanis, & forma & moribus, fieri cupiat alienus? quis adeò mentem atque rationem omnem exuere, ac belluinum adeò, atque ita turpem ac fœdum, vulrus, oris, gestus, ac vocis, aufit habitum assumere? Quicumque es, qui te tam pudenda morphosi liberatum vis, & immunem, perspecta temulentorum Moria, nimiam potus ingurgitationem, cane peius & angue, fugias, est necessum.

CAPVT VIII.

An ad excessum potus, vi natura impellamur?

EO dementiæ quorundam temulentorum progressa est audacia, vt vulgò iactitare non vereantur, indubitatum id esse, si non omnes aliæ nationes, Germanam certè, ad potum, ad luxum, ad ebrietatem, à natura esse comparatam; quam et si furca expellas, tamen vsque recurret, nec se exterminari patietur, cum quod natura homini in seuit, nulla vi valeat explantari.

Ad Ebrietatem non facti sumus à natura.

Psal. 140

Sed futilissimum esse ac leuissimum, & ad excusandas excusationes in peccatis excogitatum hunc, fuscum, & prætextum, quis non deprehendat? Vitium in causa est, & naturæ imputatur, detestanda vini libido, labem eam Germanis aspergit, & natura incusatur. abusus vini grauius à Deo veritus, omnis mali origo ac radix est; & culpa innocenti naturæ adscribitur. Immeritam taxas, atque calumniaris naturam, iniuriam facis, nisi fortè naturam velis esse, illiberalem, diuturnam, inueteratam consuetudinem, quæ longo vsu, in alteram quasi abierit naturam, id quidem lubens concesserim ego, at ipsis naturalibus, hominum affectionibus, ad eiusmodi exuberan-

berantes potuum ingurgitationes, infusam esse quandam propensionem, quæ suapte ductu, eos ita sensim ad Ebrietatem deuehat, vt inebriari euadat penitus naturale, id quis toleret? Vox hæc & homine rationis cōpote, nedum Christiano est indigna, Falleris, non natura hoc agit, sed ferox, sed indomitus, sed rationis iugum excutiens, *Appetitus sensitivus*: naturæ hominis non conuenit, nisi quod à recte rationis dictamine est profectum.

Quod si hoc Germanorum duntaxat adstruas naturæ, quid de Gallis? quid de Italis? quid de Hispanis dices? aliamne, ac distinctam ab illa, habebunt isti naturam? hæccine illorum, quæ vna illa naturali caret inclinatione, qua tu es præditus; an verò tua, quæ eam habet, erit perfectior? addo. hominis in se natura, vicissitudini obnoxia esse non potest. Si ergò primis illis ætatibus, ante repertum vini vsum, naturalis illa hominibus non inerat passio, seu appetitio in vinum, cur postea? Audi Boëthium.

*Felix nimium prior ætas,
Contenta fidelibus aruis,
Nec inertis perdita luxu,
Facili quæ se a solebat,
Ieiunia soluere glande:
Nec Bacchica munera norat,
Liquido confundere melle.*

Fortè tunc Germani non erant, at nescis quàm egregiam laudem priscis illis Teutonibus Iulius Cæsar tribuerit, eò quod vini potù noluerint permittere, ne luxu diffuerent, & immerfi delitiis, ab hostibus vincerentur? Tuum ipsius esto iudicium. Quin etiam, argumento, quod sumam ex ore tuo, veritas euincetur Inter omnia animalia vastorum corporum, nulli natura tam paruam os dedit, in-

*Argumenta
probantia
hominem
non impelli
ad nimium
putans
à natura.*

*Lib. 2. de
consolat.*

*Solutio ta-
citæ obie-
ctionis.
Lib. 2. de
bello galli-
co.
Cur homo
tam paruū
os habeat.*

tuitu corporeæ molis, ac magnitudinis, vt homini, Cur illud? Scito naturam innuere velle; imò ad id solùm propendere atque inclinari, paruo cibo, exiguo & necessario solum potu, què oris exiguitas, què angustia stomachi capiant, vtendum esse. Idq; magis eò, quòd bestia, ad pastum licet abiectæ, & ad saginam corporis, nunquam tamen in potu, quamcunq; violentiam, vt compellas adhibueris, iustam excedere soleant mensuram. Ergò id hominis naturæ multò minus conuenire oportuit.

CAPVT IX.

De Turpitudine ac noxis Temulentia generatim.

DE singulis Temulentia nocuentis, atque infami turpitudine, seiunctim acturi postea, hoc capite quædam generatim, eadem de re, præmittemus, arhæ loco.

Et si inprimis, quæ humanis corporibus ex Ebrietate creantur mala spectemus, tot ea sunt, vt vel ab ipso Mercurio, numerus iniri vix queat. hinc Dio-

Lib. 5. c. 7. Vini inglu- uies corpo- rum nocet, ut pote infini- tus causans morbos.

scorides: *Omnis Ebrietas, præsertim iugis ac continua- ta, est perniciosa; quoniam nerui copioso vino, diebus singulis obsessi, dant manus, totiusque corporis compago soluitur.* Et sanè ita rem agi, nobis ipsa ratio persua- det: nam haud dubiè plus nocet corporibus inglu- uies, & intemperantia vini quàm cibi. Siquidem po- tus omnes meatus confestim penetrat, atq; incostus venas subit, neruosq; ac cerebrum tentat. Cibus ve- rò tenacius in ventriculo hæret, donec concoqua- tur, qui si oneri est, minimo negotio vomitu excuti- tur, quòd non æquè naturæ procliue est in potu; Ar- gumèto q; canes ac feles, si veneno medicatas offas, aut buccellas, deuorasse contingat, irritata ad excre- tionem